קסבר רב פפא כי אמר רב לא שנא מלוה לא שנא פקדון. ומ"ת ולרב פפא [1]ורב גופיה אמאי לא אוקי מתני' כמעמד שלשתן ואפי' אין לבורין וכי מימא משום דלא משמע ליה ליישמא דמתני' כמעמד שלשתן אם כן מהאי טעמא הוה ליה למימר דרב פפא לא אמר כרב זביד וי"ל אע"ג דמתני' לא משמע ליה לרב כמעמד ג' מ"מ מדאמרא רב פפא לאיפלוגי ארב זביד משמע שיש לו כח וטעם דבשום ענין לא מפרשא מילתא דרב משום מעמד שלשתן: **ממאי** מדקתני תנו ולא קתני כתבו. ומ"ת הא דקתני תנו אשמעי' דאפי' הכי אין כופין את היורשים לשחרר כרבי דפליג בירושלמי אדרבנן ואמר דתנו לא הוי כשיחררו אלא ככתבו ואין כופין וי"ל דמתני' לא אתא לאשמועינן דבין מלוה לקיים דברי המת אם כופין היורשים לקיים אם לאו אלא לאשמועי' דאין גט לאחר מיתה ועוד דמסתמא כרבנן אתיא: **גופא** אמר רב הונא אמר רב כו' תנהו לפלוני במעמד שלשתן קנה. * תוריב"א וכן ר"ת דבמעמד ג' קנה בעל כרחו של לוה או של נפקד דאי לא קני אלא מרצונו למאן דאמר דוקא בפקדון קנה למה הוצרכו לתקן מעמד ג' יאמר לו זכי ואין נראה לומר דהוצרכו לתקן למקום שאין הפקדון ביד הנפקד אלא ביד אחרים דלא יועיל אם [2]יאמר זכי ועוד אף כשאין הפקדון ביד הנפקד יקנה באודיתא כדאמר התם (כ"ב דף קמט.) אדהכי נפקא אודיתא מני איסור גיורא אלא נראה להם דאפי' בעל כרחו של נפקד קני וכן גבי איסור גיורא דקאמר רבא היכי ליקניהו רב מרי להני זוזי אי במעמד ג' לא אזלינא משמע דאם היה הולך היה קונה בע"כ ואין לומר אם היה הולך אם היה מתבייש בפני איסור לומר אין רצוני דאם כן בלא מעמד שלשתן הוה לי' למימר לא אזלינא שלא יאמר לו זכה כי משמעא היה הפקדון ביד רבא ומיהו להוה טעמא דמפרש בסמוך בהחיא הנאה דקא משתיא ליה ממלוה כו' משמע דלא קני אלא מדעתו אלא דבלאו הכי מפיק ליה מההוא טעמא: **תנהו לפלוני במעמד ג' קנה.** אומר ר"ת דאע"ג דהמוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול מכר או נתן במתנה במעמד שלשתן אינו יכול למחול וכן משמע בפ"ב דקדושין (דף מח.) דקאמר במלוה בשטר פליגי בדשמואל דמ"ד מקודשת לית ליה דשמואל ומר אית ליה דשמואל ואיצטריא אימא כולי עלמא אית להו דשמואל ובאשה סמכה דעתה קמיפלגי מ"ד מקודשת סבר דסמכה דעתה דלא שביק לדידה ומחיל לאחריני וכי קאמר במלוה על פה פליגי בדרב הונא אי קנה במעמד ג' במלוה משמע דאי אית להו דרב הונא אף במלוה לכולי עלמא מקודשת ואי יכול למחול אמאי מקודשת למאן דאית ליה גבי מלוה בשטר דלא סמכה דעתה ואמאי לא מסיק ואיצטריא אימא כולי עלמא קנה במלוה אפילו מלוה על פה ובאשה סמכה דעתה פליגי כדמסיק אדשמואל אמלוה בשטר אלא משמע דבמעמד שלשתן אינו יכול למחול וא"ת בפ' החובל (ב"ק דף פט.) גבי היא שתבלה באחרים דפריך ומזכין בטובתה בטובת הנאה ומשני כל לגבי בעלה ודאי ממלה והשתא אכתי תמכור במעמד שלשתן דאז לא תוכל למחול דאע"ג דהבעל ודאי לא יתרלה הא פרישית דאפי' בעל כרחו קני ועוד גבי שחבלה בבעלה תמכור במעמד ג' דשם יתרלה הבעל כדי לגבות חבלתו וכן בפס"ק דב"מ (דף יט:) גבי מצא שור דפריך בזמן שהאשה מודה אמאי יחזיר לבעל ניחוש דלמא כתבה ליתן בניסן ולא נתנה עד תשרי כו' ומשני ש"מ אית' לדשמואל והשתא ניחוש דלמא מכרה במעמד ג' דאינה יכולה למחול וי"ל דלא תקינו מעמד ג' בכתובה דאפשר שלא תנא לידי גנייה לבעלה ועי"ל דהתם גבי שובר אין לחוש כלל דשמא מכרה במעמד שלשתן דאם אין עדים שמכרה א"כ הבעל והאשה יכפרו המכירה ואם יש עדים ואומרים שהבעל נתרלה או אפילו שתק ודאי השובר שקר ואם מיתה אז מוכח שהשובר אמת ואיכא למיחש דלמא כתבה ליתן בניסן כו': **במעמד** שלשתן קנה. אומר ר"ת דלא תקינו מעמד שלשתן בעובד כוכבים אם הנפקד או הלוה עובד כוכבים ואמר ליה ישראל תנהו לישראל אחר לא קנה כיון דאפילו אמר לו זכי לא קנה כיון דאין זכיה לעובד כוכבים ה"ה במעמד ג' לא קנה ואם המקבל עובד כוכבים ואמר ישראל לישראל תנהו לפלוני עובד כוכבים כל זמן שאינו חוזר בו יתן אפי' אמר ליה בלא מעמד ג' אבל אם חוזר בו לא יתן לעובד כוכבים אפי' אם אמר לו במעמד ג' אם לא שאינו יכול להשמט מן העובד כוכבים ואם הנותן עובד כוכבים נראה דקנה דאם ממונו של ישראל הפקיעו על ידי מעמד ג' דהוי הלכתא בלא טעמא כל שכן ממון העובד כוכבים ועוד דבדיניהם דיינינן ליה שאמרינן לו לעובד כוכבים כך דינכם כדאמרי' בהגוזל בחברא (ב"ק קיג.):

הקנה לגולדים הבי נמי דלא קנו. פי' הקנה לגולדים במעמד שלשה שלא נולדו עדיין בשעת מתן מעות הכי נמי דלא קנו ולספרים דברסי הכי נמי דקנו הכי פי' הקנה לגולדים בקנין בעלמא בלא מעמד שלשה דלא הוו בשעת קנין שלא נולדו עדיין ה"נ דקנו דהא במעמד שלשתן קנו אפי' נולדו אחרי כן: **לדבר** שאינו בעולם מי אמר. הך סוגיא אגיבא דרב הונא קיימא דאית ליה אדם מקנה דשלו"ל ולא לדבר שלא בא לעולם דבהאשה רבה (יבמות נב.) אית ליה גבי פירות דקל משגאו לעולם אינו יכול לחזור בו ובפרק מי שמת (כ"ב דף קמב.) קאמר רב הונא דהמזכה לעובר אף לכשתלד לא קנה ורב נחמן הוי איפכא מדרב הונא דאית ליה התם לכשתלד קנה ובהאשה רבה (יבמות נב.) קאמר רב נחמן אף משגאו לעולם יכול לחזור בו [3]וא"ת מהיכא שמעינן ליה לר' מאיר דאדם מקנה דבר שלא בא לעולם היינו מההיא דקתני (שם נב:) לאחר שתגיירי ושתשתחרי מקודשת מההיא גופא שמעינן נמי דאדם מקנה לדבר שלא בא לעולם והא קתני לאחר שאשתחרר דמקודשת ויש לומר דעובד כוכבים ועבד אינהו בעולם אלא שמחוסרים גירות ושחרור ולא דמו לגולדים דליתנהו בעולם כלל ואע"ג דילפינן מינה דאדם מקנה לר"מ פירות דקל ולא מפלגינן היינו משום דאית לן למימר דקאי כשיטתיה דרבי אלעזר בן יעקב דאמר (קידושין נב:) האומר פירות ערוגה זו מחוברין יהיו תרומה על פירות ערוגה זו התלושין לכשיביאו שניים ויתלשו דבריו קיימין: אם

עין משפט נר מצוה

פג א ב מיי' פ"ו מהל' מכירה הל' ח וסי"ג מהל' זכיה הל' ג סמג עשין סב טוש"ע מ"מ סימן קכו סעי' ג וסי' סו סעיף יט:

מסורת הש"ס

[1] נקמן סה: כ"ב קמו: חולין עח: מנחות ל. טהל יום פ"ד מ"ה, ב) [מכוטות עה:], ג) קדושין מח. כ"ב קמד. קמה. [לקמן יד.], ד) יבמות נב. קדושין סג. [לקמן מב: כ"מ לג: כ"ב עט: קמ: קלא. קמא:], ה) [מכוטות כ:], ו) [ל"ל רב], ז) יאמר זכי דאף כפאין, ח) [וע' תוס' מכוטות ז: ד"ה המזכה].

גליון הש"ס

גמ' אמר רבא מסתברא. כעין זה מכוטות דף קא ע"ב כ"ק דף קו ע"א כ"מ דף מו ע"ב סנהדרין דף עג ע"א: תוס' ד"ה נופא ובו' אורי"א וכו'. ע' כ"ב ד' פה ע"א תד"ה ה"ג:

מוסף רש"י

היוצא בקולר. ליהרג למלכות (לקמן סה:) שנתחייב מיתה למלכות (חולין עה:). ואמר כתבו. אע"פ שלא אמר תנו (לקמן סה:). הרי אלו יכתבו ויתנו. דמסתמא עדיפא שהוא כהול על נפשו לא הפסיק לגמור דבריו ומעיקרא לכתבו ותנו נתכוין (כתובות נה:) אף על גב דלא אמר תנו, דעתיה שיתנו לה ועשאן שלוחים אף לגרש, אלא שהיה כהול על נפשי (חולין עה:) דמסתמא גלי דעתיה מדאמר כתבו דלשם נתינה קאמר משום דיוקא ליהרג, דלא ניחא ליה לתיפול קמי יכם (מנחות ל:). אף המפרש. מן היפוג לוס (חולין עה:). והיוצא בשיירא. למדברות (שם ולקמן סה:). אף המסוכן. חולה (לקמן סה:) מתוך מלוי (חולין עה:) הנופס. דאמרינן לא אמר כתבו אלא ליתנו, הואיל ומסוכן הוא לא נתכוין לתת בה (כתובות נה.) שדעתו שיתנו ויתנו לשעבוד את אשתו מן היישוב נתכוין (רשב"ם ב"ב קמו:). דאפילו לר"מ דאמר אדם מקנה דבר שלא בעולם. דתנן האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שתגייר לאחר שתגיירי כו' אינה מקודשת, ר"מ אומר מקודשת (רשב"ם ב"ב קמו:). הני מילי לדבר שישנו בעולם. בשעת קנין, אלא שעדיין לא הגיע זמנה לקנות, דאקתני הרי את מקודשת לאחר שתגייר לאחר שתגיירי כו', האשה הנקנית לו הרי הוא בעולם, אלא שעדיין לא נתגיירה ולא הגיע זמנה לקנות, אבל שובר אינו בעולם ולא קני מידי (ב"ב שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com